

Què n'hem de fer, dels partits?

written by Joan Fonollosa | 23 de juliol de 2019

Què n'hem de fer dels partits? Com superar la situació actual de divisió i pràcticament d'enfrontament entre ells, en una situació on l'Estat usa totes les seves armes, amb totes les seves forces, sense donar cap treva i sense gens de vergonya, fins a arribar a extrems democràticament inconcebibles? És possible en aquestes condicions avançar cap a la independència i ja no diguem fer-la efectiva?

És la pregunta que ens fem a hores d'ara tots els que desitgem la independència de Catalunya i no hi trobem el desllorigador. Ben al contrari, la situació s'enverina cada dia més, amb el pacte de JxCat amb el PSC a la Diputació de Barcelona, com a detonant principal; i encara aquests darrers dies estan sortint afers semblants als Consells Comarcals. Aquest article pretén ser una resposta a aquesta pregunta i, alhora, apuntar una proposta de solució al problema més general de com aconseguir la independència, tot plegat des del meu molt particular punt de vista, per descomptat.

Una objeietat prèvia: si l'objectiu és la independència, qualsevol altra cosa hi està subordinada. I això inclou els partits.

Una altra cosa a tenir en compte, perquè és a la base del problema: els partits polítics actuals han crescut i s'han fet grans en un entorn sociopolític molt concret: l'anomenat "Règim del 78" que ara, sobretot a Catalunya, està fent aigües per tot arreu. Podríem dir, amb un llenguatge ecològic, que són uns éssers perfectament adaptats a un ecosistema que s'està extingint: són com peixos a fora de l'aigua. Si no són capaços de reinventar-se i fer uns canvis molt profunds, la seva única oportunitat de sobreviure és que el règim actual

aconsegueixi sobreviure.

I és d'aquí que plora la criatura. Els pactes municipals, tot i la forta component local que sempre tenen, ja van ser una indicació, però el pacte a la Diputació barcelonina i tot el xou al voltant de la investidura de Pedro Sánchez en són un signe evident: estan lluitant per la seva vida. L'opció més clara i senzilla que els pot garantir la supervivència a llarg termini és el fracàs de l'operació independència.

Cal reconèixer que, malgrat tot, han estat capaços d'anar pel camí de la independència molt més lluny del que era d'esperar. Amb un cost altíssim en termes organitzatius i de cohesió interna i fins i tot personal per a molta gent –amb presos i exiliats al capdavant– cal reconèixer i valorar degudament que han fet un tram importantíssim del camí, un tram molt més llarg del que a priori es podia suposar. Però fins aquí han arribat: difícilment les organitzacions actuals poden anar més enllà sense trencar-se. Cada cas, però, és diferent.

ERC és qui, des del punt de vista estrictament intern, ho està portant millor. La direcció ha decidit fer un canvi de rumb i tornar, més o menys dissimuladament, a l'autonomisme, i el partit ho segueix disciplinadament; un resultat sorprenent, atesa la tradició anarco-fratricida del partit, una tradició que es remunta als anys trenta i mai s'havia apaivagat des de la seva resurrecció els anys 70. Ells sabran com s'ho han fet.

Les tensions internes a JxCat, PDeCAT o com es digui avui, tenen un altre origen. D'una banda, la necessitat de desempallegar-se dels aspectes negatius del llegat Pujol sense perdre bous i esquelles, cosa que no han sabut fer del tot bé –segurament perquè és impossible– i de l'altra, l'existència d'una massa crítica no independentista –sembla que majoritària entre la direcció però no en la base–, és una suma impossible de quadrar en la situació actual. En condicions normals, això s'hauria traduït en una travessia del desert més o menys llarga, però en les condicions actuals és una barreja letal.

La CUP, finalment, és un cas clar del qual s'anomena "llindar de la incompetència", un fenomen força habitual en les organitzacions: per premiar econòmicament un treballador competent se l'ascendeix en l'escala jeràrquica; com que també compleix en el nou lloc torna a ser ascendit... i així fins que arriba a un nivell que correspon a unes responsabilitats per a les quals no està preparat; nivell del qual, tanmateix, no se'l pot revertir. Això és exactament el que li ha passat a la CUP: el seu funcionament assembleari, la importància de les relacions personals, la no repetició de candidats, l'extremisme sistemàtic, etc., pot ser una fórmula eficaç en l'àmbit local, però quan es fa el salt a una política de més gran abast esdevé un llast insuperable; i així és com ha comès errors de gran abast, que han tingut conseqüències més greus del que sembla i que no són altra cosa que el fruit d'una immaduresa política esfereïdora.

Què es pot fer, doncs? La resposta és òbvia: o tornem enrere o es fa foc nou. Com que la primera opció està descartada –almenys per a mi– és clar que cal començar de zero. I mentre no es faci així, seguirem presoners del mateix dilema electoral: o ens quedem a casa i regalem la victòria al 155 amb les conseqüències que tots podem imaginar, o tornem a votar els mateixos. Fa uns dies *El Periódico* publicava una enquesta que palesava el drama: lleuger ascens de l'independentisme, amb ERC com a primera força, però amb una minoria de bloqueig del 155 + comuns i un fort creixement del PSC. Sigui cert o no aquest resultat, estigui més o menys "cuinada" l'enquesta, la veritat és que el panorama resultant em sembla perfectament creïble: si no hi ha més cera que la que crema, cal continuar cremant la mateixa cera encara que faci pudor.

Ja hi ha hagut dues temptatives en aquest sentit: el Front Republicà a les eleccions espanyoles i les Primàries a les municipals. Cap de les dues no ha funcionat, per raons diverses. En canvi, l'èxit de la candidatura europea de

Puigdemont, Comín i Ponsatí, tot i que formalment no ho era, va funcionar així d'alguna manera: molta gent més o menys independentista que no té res a veure amb Convergència la va votar com un succedani de la famosa i no nada llista unitària.

Què cal fer, doncs? En primer lloc cal ser conscients de la situació: potser la consciència d'aquesta necessitat no és encara prou general i cal estendre-la. Però ni que tothom en fos perfectament conscient, roman un problema que des del primer moment ha tingut el moviment independentista: manca de lideratge. Cal un "nou Macià" que aglutini tothom, capaç de ser votat per tots els que sortim braç a braç cada vegada que ens ho demanen, sense preguntar què vota el veí del costat. I això vol dir una força política nova creada al seu voltant.

Qui pot ser aquesta figura? Al meu entendre ara com ara només hi ha una persona que pot intentar-ho amb unes mínimes garanties: el president Puigdemont. Una altra cosa és si en sabrà, voldrà o podrà fer-ho. En qualsevol cas, intentar-ho vol dir unes quantes coses:

1) Per descomptat, els presos mereixen tot el nostre reconeixement, tot el nostre suport i tota la nostra simpatia; però des de la presó les coses es veuen molt distorsionades, la informació no arriba prou bé i no hi ha possibilitat de contrastar opinions. Per tant, que s'ocupin del seu problema, que prou feina tenen, i no vulguin dirigir el procés. Són soldats ferits que mentre estan a l'hospital no són útils per al combat.

2) El nou lideratge ha de deixar clar que té tres característiques "sagrades": és transversal, no ideològic, per fer la independència i res més; un cop feta plegarà i no designarà successor. Per tant, si el president Puigdemont vol intentar-ho, el primer pas ha de ser trencar els lligams amb JxCat, PDeCAT o com es digui: és a dir, desvincular-se'n públicament, "trencar el carnet". La Diputació de Barcelona pot ser una bona excusa per fer-ho.

3) Evidentment, això inclou una crida a tots els militants de tots els partits –que poden mantenir la doble militància, si volen i l'altra part els deixa– i ha de comptar amb el suport de l'ANC i Òmnium, que han de deixar clar que l'única força a la qual donen suport és aquesta.

4) El lideratge ha de ser prou fort en termes de prestigi personal per poder actuar de manera força autoritària: ningú no ha de fer res dins del camp independentista sense que estigui ben planificat i coordinat amb el pla general. La qual cosa no vol dir que no es faci res, tot al contrari. Caldran mobilitzacions massives i de llarga durada, però ben organitzades, coordinades i amb objectius clars, tant d'immediats com dins del pla general. En particular, ja és evident que a Madrid no s'hi ha d'anar a fer res; en tot cas es va a fer mal (estem en guerra, senyors!). Per tant la divisa per als diputats i senadors catalans és “no a tot”.

5) Un cop tot això ben organitzat –i no abans–, el president Torra ha de convocar eleccions en el moment oportú per garantir un Parlament capaç de fer la feina. L'objectiu és de 70 diputats cap amunt.

6) Per òbvies raons de seguretat no es pot explicar com ni quan, però ha de quedar clar que la independència serà efectiva aviat. Això vol dir un seguit de mesures que no detallaré aquí, però que estan molt lluny del que s'està fent ara. Hi ha molta feina a fer cara endins –que em temo que no es fa–, i de cara enfora implica pressionar els altres països perquè ens donin suport. Cal recordar que en política internacional la força de cadascú és directament proporcional a la seva capacitat de crear problemes; com va dir no sé quin lord anglès del XIX “Anglaterra no té aliats permanents ni enemics irreconciliables; l'única cosa permanent d'Anglaterra són els seus interessos”. Doncs això.

i 7) Cal ser realistes i dir les coses pel seu nom: Espanya no ens deixarà anar sense morts. Hi haurà morts, seran dels

nostres i encara diran que hem estat nosaltres. Tot el que està sortint darrerament sobre el 17A és una mostra de com intentaran que vagin les coses. Tinguem-ho present.